

INGLIZ TILINI O'QITISHDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI

Madaminova Nargizaxon Jaxongir qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, xalqaro jurnalistika falulteti,
ikkinchi chet tili kafedrası stajyor-o'qituvshisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'lim tizimida talablarga ingliz tilini o'qitishda innovatsiyon ta'lim texnologiyalarning ahamiyati haqida so'z boradi. Xususan, mazkur maqola mavzusiga doir huquqiy hujjatlar hamda ilmiy adabiyotlardagi fikr va tushunchalar atroflicha tahlil qilinadi. Maqolaning xulosa qismida natija va muhokamalarda bildirilgan fikrlar umumlashtirilib aniq vazifalar belgilab olinadi.

Kalit so'zlar: Innovatsiyon ta'lim, ingliz tili, kasbiy tayyorgarlik, zamonaviy yondashuv.

Abstrast. This article talks about the importance of innovative educational technologies in teaching English to the requirements of the higher education system. In particular, legal documents and opinions and concepts in scientific literature on the topics of this article are analyzed in detail. In the concluding part of the article, the results and opinions expressed in the discussion are summarized and specific tasks are determined.

Key words: Innovative education, English language, professional training, modern approach.

Абстрактный. В данной статье говорится о важности инновационных образовательных технологий в преподавании английского языка требованиям системы высшего образования. В частности, подробно анализируются правовые документы, а также мнения и понятия в научной литературе по теме данной статьи. В заключительной части статьи подводятся итоги и мнения, высказанные в дискуссии, и определяются конкретные задачи.

Ключевые слова: Инновационное образование, английский язык, профессиональная подготовка, современный подход.

KIRISH

Jahon ta'lim tizimida talabalarning professional tayyorgarlik qobiliyatini oshirish omillari sifatida raqobatbardosh kadrlar tayyorlash mexanizmlari, kasbiy

komponentlikni rivojlantirishning psixologik-pedagogik jarayoni, ta'lim modellari ilg'or va zamonaviy takomillashgan, taraqqiy qilingan g'oyalar asosida integratsiyalashtirilgan loyihalar amaliy ko'nikma sifatida tatbiq etilmoqda. Birlashgan Millatlar Tashkilotining "XXI asr Oliy ta'limi" Butunjahon deklaratsiyasi, YUNESKOning "Oliy ta'limni isloh qilish va rivojlantirish"[67] kabi dasturiy hujjatlarida belgilangan vazifalar asosida oliy ta'lim muassasalarida o'qitish samaradorligiga erishish, modul-kredit tizimini tashkil etish, innovasion texnologiyalarni joriy etish orqali talabalarning chet tilini bilish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan tizimli ishlar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolada oliy ta'lim tizimida talablarga ingliz tilini o'qitishda innovatsiyon ta'lim texnologiyalarning ahamiyati haqida so'z boradi. Xususan, mazkur maqola mavzusiga doir huquqiy hujjatlar hamda ilmiy adabiyotlardagi fikr va tushunchalar atroflicha tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR SHARHI VA METODLAR

Jahon miqyosida xorijiy tillarni puxta biladigan har tomonlama zamonaviy va istiqbolli mehnat bozori talablariga mos keladigan ta'limiy axborot infratuzilmasini, ta'lim -tarbiya jarayonining uzluksizligini, zamonaviy talablar asosida didaktik ta'limiy vositalarini tubdan yangilash ishlarini takomillashtirish, ta'lim oluvchilarning kasbiy va tayanch kompetensiyalarini shakllantirish hamda rivojlantirish bo'yicha qator ilmiy -nazariy, amaliy tadqiqotlar olib borilmoqda. Mazkur tadqiqotlar nazariy va amaliy ta'lim-tarbiya jarayonini talaba shaxsidagi mavjud sifatlar rivojiga yo'naltirish shuningdek, ingliz tilini xorijiy til sifatida o'rganishida innovasion metodlar va rivojlantiruvshi texnologiyalarni, ta'lim mazmunini aktual bilimlar bilan boyitish, samarali mualliflik ifoda qilingan ta'lim texnologiyalarini dars jarayonida keng ko'lamda qo'llash imkoniyatini kengaytirmoqda.

Mamlakatimizda xorijiy tillarni o'qitish bo'yicha L.T.Axmedova, M.D.Djusupov, J.J.Jalolov, T.K.Sattorov, G.X.Bakieva, D.U.Xashimova, X.D.Paluanova, G.N.Irmuxamedova, S.A.Misirov kabi olimlar o'zlarining xorijiy tillarni o'qitish bo'yicha metodlari va ishlanmalarini taklif etishgan.

Maqolad qo'llangan nazariy ma'lumotlar va metodlar ishonchli manbadardan olingani, keltirilgan tahlil va mulohazalar, tajriba-sinov ishlari samaradorligining matematik statistik metodlar vositasida asoslangani xulosa va takliflar asosida dalillanadi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Mamlakatimizda so‘ngi yillarda raqamli iqtisodiyot sharoitida ta‘lim muassasalari faoliyatini xorijiy tajribalarga tayanilgan holda oqilona boshqarish, chet tillarini o‘qitishda zamonaviy innovasion ta‘lim texnologiyalari imkoniyatlari nuqtai nazaridan kelib shiqqan holda talabalarning kasbiy sifatlarini rivojlantirish, yuqori salohiyatga ega bilimli, malakali, madaniyatli kadrlarni tarbiyalash, ta‘lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini takomillashtirishning huquqiy-me‘yoriy asoslari yaratilmoqda.

Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son «2022 — 2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida» [1], 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”, 2019-yil 8-oktyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” PF-5847-son hujjatlaqrida “Uzluksiz ta‘lim tizimini yanada takomillashtirish, sifatli ta‘lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos **xorijiy tillarni yaxshi biladigan** yuqori malakali kadrlar tayyorlash, ta‘lim va o‘qitish sifatini baholashning xalqaro standartlarini joriy etish”[3] ustuvor vazifa etib belgilandi. Shu bois, bu borada talabalarda ingliz tilini chet tili sifatida o‘rganishlarida maxsus, nutqiy, shaxsiy va individual kompetensiyalarni rivojlantirishning tashkiliy-metodik, ilmiy ta‘minotini takomillashtirish, kasbiy faoliyat obyektlariga mos o‘quv dasturlarini ishlab chiqish, ularni **innovasion ta‘lim sharoitiga xos** ravishda kelgusidagi faoliyatga tayyorlash vazifasini bajarish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu shart-sharoitlar barchasi “**pedagog texnologiyalar**” bilan bog‘liqdir.

Pedagogik texnologiya atamasiga shu muammo bo‘yicha izlangan har bir olim o‘z nuqtai nazaridan kelib chiqqan holda ta‘rif bergan. J.O.Tolipovanning ta‘kidlashicha, “Pedagogik texnologiya o‘qitish shakllarini optimallashtirish maqsadida o‘qitish va bilimlarni o‘zlashtirish jarayonida inson salohiyati imkon beradigan tizimli metodlar majmuasidir”[4] Pedagogik texnologiya tushunchasi yuzasidan B.Xo‘jaevning fikrlari ham maqsadga muvofiq: “Pedagogik texnologiya – bu muayyan loyiha asosida tashkil etiladigan, aniq maqsadga yo‘naltirilgan hamda ushbu maqsadning natijalanishini kafolatlovshi pedagogik faoliyat jarayonining mazmunidir”[5]. Bizning fikrimizcha, pedagogik texnologiya o‘qitishga **innovasion yondashuv sifatida** ta‘lim shakllarini optimallashtirish, standartlashtirish, jarayonni ma‘lum tizimga keltirish, ta‘lim subyektlariga belgilangan maqsad asosida ta‘sir ko‘rsatish demakdir. Innovasion texnologiyalar asosida tashkil etiladigan ta‘limning samaradorligi bahs-munozaralar asosida olib borilishi, vaqtning tejalishi, mavzuning

qisqa vaqt ishida tushuntirilishi, shuningdek, berilayotgan zamonaviy bilimlar asosida davr talablariga javob beradigan kadrlarning tayyorlanishidadir. A.V.Voronsov ta'limni rivojlantirish texnologiyasining asosiy maqsadini ta'kidlaydi. Bu o'sib borayotgan avlodning nazariy fikrlash va ong asoslarini rivojlantirish orqali tarbiyalash, o'z-o'zini o'qitishga jalb qilish qobiliyatini o'stirish demakdir. Ushbu tizim o'qitish mazmuni, metodi, usul va shakllarini o'zgartirishni, shuningdek, pedagog va talabadan boshqasha pedagogik tafakkurni, insoniy yuksalishni talab qiladi.

Innovation ta'lim texnologiyalari ingliz tilini o'qitishda qo'llanilganda, talabalarning fanga qiziqishi ortishi, bilimlarning ko'nikmaga aylanishi, o'zlashtirish samaradorligi ortishiga erishiladi. Innovation ta'lim texnologiyalarining didaktik tizimi o'qitish shakllari, metodlari va interaktiv dasturiy vositalarni o'z ichiga oladi.

XULOSA

Ingliz tilini o'qitishda innovatsiyon ta'lim texnologiyalari juda muhimdir. Bu texnologiyalar orqali talabalar bilimlarni yanada samarali o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi. Misol uchun, **interaktiv darsliklar**, **onlayn ta'lim** platformalari, tinglashni tashqi materiallar bilan birgalikda foydalanish imkoniyati o'qituvchilar va talabalarga katta imkoniyatlar beradi. Ingliz tilini o'qitish tizimida dastlabki bosqichning rivojlanishi barcha o'qituvchilarga va talabalarga bir xil darajada foyda keltiradi. Xususan, innovatsiyon ta'lim texnologiyalari orqali ingliz tilini o'rganish jarayonida samaradorlik va qiziqishlarni oshirishga xizmat qiladi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида”ги қонуни. 2020 йил 23 сентябрь: <https://lex.uz/doss/5013007>
2. Доклад ЮНЕСКО по науке – 2015 – На пути к 2030 году. UNESCO Publishing, 2017. – 794 с.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сон Фармони // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. – Т.: 2017 йил, 6-сон, 70-модда.
4. Хужаев Б. Метод ва технология бир тушунчами? //Бошланғич таълим. – Т.: 2020. – № 9. – Б. 11.

5. Абдуллаева Б.С. Формирование информационной компетентности школьника. Formation of information competence of students // Eastern European Scientific Journal. AURIS Kommunikations - und Verlagsgesellschaft mbH Dusseldorf. Germany: Ausgabe 3. 2018. – P. 183-187.

TABLE OF CONTENTS

Sr. No.	Paper/ Author
1	EKOLOGIK PR TUSHUNCHASINING NAZARIY TALQINLARI <i>Barnoxon Radjabova</i> Page No.: 4-8
2	BREND JURNALISTIKASI EVOLYUTSIYASI, O‘ZIGA XOSLIGI VA ASPEKTI <i>Madina Hamidulla qizi Abdusamatova</i> Page No.: 9-17
3	TRANSLATION OF UZBEK NOVELS INTO ENGLISH: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES <i>Begmatov Davron Baxtiyor o‘g‘li</i> Page No.: 18-21
4	PR TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING JAMOATCHILIK FIKRIGA PSIXOLOGIK TA‘SIRI <i>Turayeva Sarvinoz</i> Page No.: 22-26
5	DEEPPFEYK TEXNALOGIYALARIGA QARSHI FAKTCHEKING INSTRUMENTLARINING SAMARADORLIGI <i>Usmonov Otabek</i> Page No.: 27-32
6	FEYK MA‘LUMOTLAR QANDAY TARQALADI? BOTLAR, ODAMLAR, TROLLAR VA MIKROTARGETING <i>Abdurahmonov Zayniddin</i> Page No.: 33-42
7	BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING PEDAGOGIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING BUGUNGI HOLATI <i>Abdullayev Madaminbek Baxtiyor o‘g‘li</i> Page No.: 43-46
8	

ZAMONAVIY TELEKANALLARNING KONTENT – STRATEGIYALARINING AHAMIYATI*Fayzullayeva Sabina Mo'ydullo qizi***Page No.: 47-49**

9

FEYK YANGILIKLAR TUSHUNCHASINI XORIJ VA MAHALIY OLIMLAR TOMONIDAN TASNIFLANISHI*Mahmudov Murodjon***Page No.: 50-54**

10

FEYK XABARLARLARNING IJTIMOIIY TARMOQLARDA TARQALISH TEXNOLOGIYALARI*Ziyodullayeva Xumora***Page No.: 55-58**

11

FISHINGNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI*Fayzullayev Dilshodbek***Page No.: 59-61**

12

O'ZBEKISTON AXBOROT BOZORIDAGI YETAKCHI MEDIA-KORPORATSIYALAR*Shahlo Tolliboeva***Page No.: 62-66**

13

SAYLOV JARAYONIDA SIYOSIY PR TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH*Muxlisa Abdullayeva***Page No.: 67-70**

14

INGLIZ TILINI O'QITISHDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI*Madaminova Nargizaxon***Page No.: 71-75**